

Jelenségek

Kívánságok

Az emberben vágyak és kívánságok zsi bongnak. Ezeket – minden bizonnyal – sokféle tényező determinálja. Az /élet/-kor is bizonyára. A gyermekben, kamaszban szilajabban, parttalanabban; felnőttben, tapasztaltabban, netán tereltebben mozognak. Meg hát embere is válogatja: személyiségi komponensek, tulajdonságok, de a környezeti hatások sem lebecsülendők. Foglalkozási ártalomként is jelentkezhet, de sokszor gyökerezik társadalmi megbízatásunkban is. A kívánságlisták címzettjei lehetnek bizonyos személyek, de égi és ninivei hatalmak is.

Önkormányzati képviselőként bizonyára sajátos kívánságok is indukálódhatnak bennem. Reményeim szerint ezek is megtalálják az illetékes címzetteket.

Képviselői kívánságlistám előkelő helyén szerepel egy emlékmű felállítás, mellyel az első és második világháború áldozatait előtt hajtánánk meg fejünket, s kiköszörölnénk közöncysorbás magatartásunkat. Ahogy én tudom, senki sem kért, sokáig talán nem is mert bocsánatot kérni a frontokra, lövészárkokba – az emberi mészárszékekbe kivezényeltük-, déd- és nagyapáinktól, meg sok esetben az apáinktól sem. Ideje lenne lelki-szellemi láncszemként is beépülni az emberi világ e természetes folyamatába. Sok helyen ezt már megtették! A legkönnyebb azal ellhessegetni e szándékot, hogy pillanatnyilag /hány pillanatot vált már történelemmé! / nincs rá pénz. Véleményem szerint inkább az egészséges önbecsülés hiányára lehetne mutogatni.

De vannak lélekkrázó-ölő és autótengelyt veszélyeztető kátyús városi útjaink is. Kívánom, hogy szálljon illetékes helyre ezzel kapcsolatos kívánságom.

Ipolybélen mérgező anyagokat fedeztek fel az „izgága” környezetvédők a volt szövetkezet telephelyének egyik rozszant épületében. Vajon milyen /mérgező! / anyagokat izzad ki a volt

ipolysági szövetkezet telephelyén található műanyaghalom? Ebben az esetben, úgy látszik, „isteni beavatkozásra” /deus ex machina/ várnak az illetékesek. Én is próbálgatom azt hinni, hogy vannak még csodák, mert eddig bizony nem akadt fül a hallásra és kar a cselekvésre.

Ügynökbetrányok cikázzák be labilis közéletünket. Van olyan kívánság/unk/om, hogy a volt állami biztonsági ügynökök meg egyéb haszonleső besúgók – kihasználva a karácsonyi emberbarátibb légkört – kövessék meg, rohamtempóban, azokat, akiket beköptek, hátulról alatomosan megrugdostak, s ezért értékes karórákat, trafikokat, esetleg egyéb „ajándékok” kaptak. Képzeliünk el egy ilyen kibékülési fesztivált – városi méretben is. Ipolyságon is van legalább 40 kocsmá s egyéb italmérés, ahol gond- és gyanakvás-űző borocska mellett ledőlhetne a sok „berlini fal”. Ehhez – természetesen – megfelelő kurázzsi kell. Kereszténységünk megalapozói is azt hirdették: „Ne féljetelek!”

Az előbbi kívánságomhoz valamelyest kötődik a következő. Állítsák le magukat azok a pártfüggő emberek, akik úgy gondolják, hogy nekik minden pártot ki kell próbálniuk. Nem riogatásként mondom, hogy Szlovákiában több mint 100 bejegyzett politikai párt létezik. Egyeseknek ilyesmire is lenne elég energiájuk? Vagy más is kell hozzá?

Petárdarobbanás rezegteti meg ablakomat – írás közben –, meg, úgy veszem észre, a tollamat is. Figyelmeztetés egy újabb kívánság megfogalmazására? Vagy figyelmeztetés arra, hogy ideje lenne letenni a tollat?

Habozok a válaszáddal, de azért megpróbálom szelíd szavakba önteni kívánságom: „*Kellemes karácsonyi ünnepeket, boldog új évet és embersége-sebb emberi kapcsolatokat kívánok minden jóakarátú meg eddig még más előjelű ember-nek!*”

Korpás Pál

Haza a magasban

Az anyaországban már régen nem beszéltek rólunk anynyit, mint mostanában. Tudós és kevésbé tudós nemzettársaink, potenciális választópolgárok nagy vehemenciával arról vitáznak, mennyibe kerülne a Magyar Köztársaságnak akkor, ha megajándékoznának a kettős állampolgárság jogintézményével. Pontosabban annak a lehetőségével, mert kötelezővé azért nem tennék. Ez sokunknak azért jó hír, mert többségünk szeretne továbbra is ott élni, ahol eddig élt. Nincs szándékunkban sem nyelvet, sem kultúrát, sem szülőföldet változtatni. Amit eleinktől örököltünk, azt szeretnénk megtartani és továbbvinni. Az enyém például az Ipoly mentén éltek, jó palócokként, s csak egyszer keltek nagyobb útra, 1946-ban Csehszlovákia. Akkor sem önszántukból, a hatalom kényszerítette őket. Vagyonba zárva, állampolgári jogaiktól megfosztva. Az volt a bűnük, hogy magyarnak vallották magukat. Nem kellett volna mást tenniük, csak kijelenteni: nem vagyunk magyarok. De nem, ők makacsul a marhavagont választották és a magyar nemzethez való tartozást. Aztán amikor lehetett, visszatértek a szülőföldjükre. Mint a földobott kő. Mindkét nagyapám megjárta az első világháború kálváriáját, apám a visszacsatolás után 1941-től 1944-ig a magyar hadseregben szolgált. A kisebbségben élők sorsa ilyen volt. Ennyit a történelemtől, a gyökerekről.

Az anyaországban most arról vitáznak, hány százmilliárdba kerülne a polgároknak, ha minden határon túli magyar /s nem magyar/ felszámolná jelenlegi egzisztenciáját, s betelepülne a Duna–Tisza közé. Milliókban számolnak, ebből arra gyanakszom, hogy onnan határon belülről nagyon siralmasnak látszik a helyzetünk. Az aggodalmasodók, ha a helyünkben lennének, alighanem

útrakelnének. Mélyen hiszem, hogy a határon túli magyarok nagy többsége józanabban gondolkodik.

A helyzet drámai. Azért drámai, mert most közvetlenül a magyar választópolgároknak kell véleményt nyilvánítani, és nem az államnak, nem a kormányának, nem a parlamentnek.

Nekünk nincs más dolgunk, mint a karosszékekben ülve figyelni, hogyan, milyen érvekkel vitáznak. Látszólag az állampolgárságról beszélnek, de azt hiszem, elsiklottak a dolog lényege fölött. Az állampolgárság kérdése – miként azt már sokan sokszor elmagyarázták – nem a népszavazás igenjén múlik. A magyar országgyűlés, ha el is fogadná a kettős állampolgárságot, megtehetné, hogy minden kedvezményt kigyomlál belőle. Amiről igazán szó van, az csupán egy gesztus. Az együvé tartozás felvállalása. Megtette ezt Európa legtöbb nemzete, a környező országok is, közöttük Szlovákia is.

A határon túlról jól megfigyelhető, hogy az anyaországban nemzedékek nőttek fel anélkül, hogy tudomásuk lett volna létezésükről. Hogy sokan ma is szlovákokról /régebben csehekről/, románokról beszélnek, mikor felvidékiekkel, erdélyiekkel találkoznak. Csodálkoznak nyelvtudásunkon, meg azon, hogy esetenként több népdalt ismerünk, mint ők, s hogy milyen tájékozottak vagyunk az anyaország ügyeiben.

Trianon óta sokat változott a nemzeti identitástudat tartalma. Viták zajlottak arról, ki a magyar, ki a mélymagyar, ki a hígmagyar. Mi az idők folyamán szép lassan a határon túli magyarok kategóriájába sorolódtunk. Most a nemzet nagyobb része mond véleményt arról, a valódi határok lebontása után tovább erősíti-e a képzletbeli határokat, vagy ezeket is elkezdli lebontani.

Lendvay Tibor